

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

«28» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

Державне та регіональне управління

Обов'язкова

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Економічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

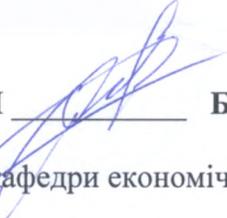
Робоча програма навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування», спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, 2024 рік.

Розробник:

Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н, професор

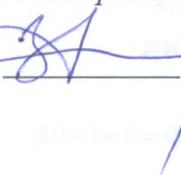
Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н, професор

Погоджено з гарантом ОП **Богдан СТОРОЩУК**

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту та адміністрування

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Зоя ГАЛУШКА**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради економічного факультету **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління»: формування у студентів знань про національну та регіональну системи управління, особливості та закономірності державного будівництва, організації та здійснення державної влади й управління, розмежування повноважень між державними та місцевими органами управління; набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій менеджменту організації (підприємства), пов'язаних із взаємодією з органами державної влади і місцевого самоврядування, в рамках субординаційних, реординаційних і координаційних зв'язків.

Пререквізити: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Менеджмент».

Результати навчання. Результатом вивчення навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» є формування ряду загальних та професійних компетентностей, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу.

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	2-й	4-й	4	120	24	24			72		іспит
Заочна	2-й	4-й	4	120	6	6			108		іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади державного управління та система органів державної влади.											
Тема 1. Основи теорії державного управління	10	2	2			6	10	1				9
Тема 2. Державна влада та державне управління	10	2	2			6	10	1				9
Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	10	2	2			6	10	1				9
Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	10	2	2			6	10		1			9
Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	10	2	2			6	10		1			9
Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	11	2	2			7	10		1			9
	Змістовий модуль 2. Організаційно-економічні засади функціонування органів влади.											
Тема 7. Регіональні органи державного управління. Місцеве самоврядування	11	2	2			7	10		1			9
Тема 8. Громадянин в державному управлінні	10	2	2			6	10	1				9
Тема 9. Внутрішня організація та управління органу державної влади	10	2	2			6	10	1				9
Тема 10. Державна служба в Україні	9	2	2			5	10		1			9
Тема 11. Ефективність державного управління. Державний контроль	10	2	2			6	10	1				9

у сфері виконавчої влади												
Тема 12. Інституціональні зміни та розвиток системи державного та регіонального управління	9	2	2			5	10		1			9
Усього годин	120	24	24			72	120	6	6			108

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми
1	Тема 1. Основи теорії державного управління 1. Управління як суспільне явище. Мета та зміст державного управління. 2. Об'єкт, суб'єкт та предмет державного управління. 3. Становлення науки державного управління. Основні теорії та школи. 4. Методи вивчення державного та регіонального управління. Наука та мистецтво управління.
2	Тема 2. Державна влада та державне управління 1. Сутність сучасної держави. Державна влада як складова державно-владного механізму. 2. Цілі та функції державного управління. 3. Функціональна та організаційна структура державного управління. 4. Поняття та класифікація методів державного управління. 5. Моделі державного управління: світовий досвід.
3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку 1. Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. 2. Особливості управління соціальною сферою. 3. Державне управління в адміністративно-політичній сфері. 4. Специфіка управління у сфері культури та ідеології.
4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління 1. Теорія розподілу влади. Система органів публічної влади. 2. Законодавча влада в системі державного управління. 3. Роль виконавчої влади в управлінні. 4. Судова влада у системі державного управління. 5. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.
5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні 1. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. 2. Основні напрями регіонального управління та державна регіональна політика. 3. Механізми реалізації регіональної політики держави. 4. Регіональне управління та місцеве самоврядування.
6	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні 1. Конституційна модель розподілу влади в Україні. 2. Верховна Рада України та інститут Президентства. 3. Загальна характеристика органів виконавчої влади України. 4. Центральні органи виконавчої влади в Україні: організаційна структура та компетенції. 5. Місцеве самоврядування у державному управлінні України.
7	Тема 7. Регіональні органи державного управління. Місцеве самоврядування. 1. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління: порядок формування та структура. 2. Повноваження та порядок роботи МДА. 3. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.

	4. Система місцевого самоврядування в Україні. Завдання, компетенції та повноваження органів місцевого самоврядування.
8	Тема 8. Громадянин в державному управлінні 1. Інститут громадянства. Конституційні права й обов'язки людини та громадянина в Україні. 2. Форми реалізації права громадян України на участь в управлінні державними справами. 3. Громадянське суспільство: сутність, структура, функції.
9	Тема 9. Внутрішня організація та управління органу державної влади 1. Орган державної влади як елемент структури державного управління. 2. Сутність і особливості менеджменту органу державної влади 3. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу державної влади. 4. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади. 5. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.
10	Тема 10. Державна служба в Україні 1. Інститут державної служби: поняття, зміст та завдання 2. Функції та принципи державної служби. 3. Види державної служби. Види та правовий статус державних службовців. 4. Проходження державної служби та управління державною службою.
11	Тема 11. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади 1. Поняття та види ефективності в управлінні. 2. Контроль як функція державного управління: поняття і основні принципи. 3. Організаційно-структурне забезпечення державного контролю у сфері виконавчої влади.
12	Тема 12. Інституціональні зміни та розвиток системи державного та регіонального управління 1. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління. 2. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвинутої демократії. 3. Реформування органів влади на різних рівнях управління.

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
Тема 1	Теоретичні засади державного управління 1. Управління як суспільне явище. 2. Еволюція теорій державного управління. 3. Сутність, зміст та специфіка державного управління. 4. Побудувати структурно-логічні схеми: Міжпредметні зв'язки дисципліни. Еволюція теорій державного управління в історичній ретроспективі.

Тема 2	<p>Державна влада та державне управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність сучасної держави та функції державного управління 2. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. 3. Сутність і класифікація функцій державного управління. 4. Унітарна та федеративна організація державного управління 5. Основи побудови організаційної структури державного управління.
Тема 3	<p>Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми. Підготувати презентації в групах за питаннями.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне управління в економічній сфері. 2. Державне управління в сфері зовнішньої політики. 3. Державне управління в соціальній сфері 4. Державне управління в політико-адміністративній сфері 5. Державне управління в сфері культури та ідеології 6. Державне управління в освітній сфері 7. Цифрові технології в державному управлінні. <p><i>Необхідно розкрити наступні аспекти:</i> зміст; методи управління; моделі управління; органи влади, які реалізують управлінську діяльність; специфіку сфери; досвід закордонний; результативність (показники, ефект); погляд на проблему з позицій ситуації воєнного часу.</p>
Тема 4	<p>Роль різних гілок влади у процесі державного управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура гілок влади у процесі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. 2. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. 3. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації. 4. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. 5. Сутність і види контролю у суспільстві.
Тема 5	<p>Регіональний аспект державного управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. 2. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. 3. Управління інноваційною діяльністю. 4. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону. 5. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. 6. Державні та регіональні програми.
Тема 6	<p>Конституційна модель розподілу влади в Україні та її складові.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Верховна Рада та державне управління 2. Інститут Президента та державне управління 3. Центральні органи виконавчої влади у державному управлінні: <ul style="list-style-type: none"> – Кабінет Міністрів України: структура і компетенція – Міністерства України та їх повноваження – Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції 4. Регіональні органи виконавчої влади у державному управлінні. 5. Органи місцевого самоврядування у державному управлінні.

Тема 7	<p>Регіональні органи державного управління та</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обрати область України. Дати характеристику наступним положенням: <ul style="list-style-type: none"> – Структура обласної державної адміністрації, нові завдання в умовах війни. – Аналіз стратегії розвитку відповідної області (цілі, SWOT – аналіз, основні заходи) (2021-2027) – Територіальні органи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в області (перелік і взаємозв'язки) – Конкурентні переваги області. Які рішення має прийняти влада та які заходи може здійснити для їх розвитку? – Характеристика втрат області в умовах війни та можливостей відновлення. 2. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. 3. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні 4. Система місцевого самоврядування в Україні. (охарактеризувати на прикладі власної територіальної громади). 5. Охарактеризуйте результати та наступні завдання реформи децентралізації в Україні.
Тема 18	<p>Громадянин в державному управлінні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми. 2. Співвіднесіть поняття: права, свободи та обов'язки громадянина. 3. Характеристика інструментів впливу громадськості на владу. 4. Волонтерство як вияв громадянського суспільства. 5. Класифікація прав і свобод людини і громадянина.
Тема 9	<p>Внутрішня організація та управління органу державної влади</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Орган влади як об'єкт організації. 2. Організація як процес і функція управління 3. Менеджмент органу державної влади 4. Стратегічне та ситуаційне управління 5. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади.
Тема 10	<p>Державна служба в системі державного управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки державної служби 2. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. 3. Проходження державної служби та управління державною службою. 4. Класифікація посад державних службовців. Державна кадрова політика.
Тема 11	<p>Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чинники та критерії ефективності державного управління. 2. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. 3. Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні. 4. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади. 5. Охарактеризувати ефективність державного управління в Україні за міжнародним індексом GRICS.
Тема 12	<p>Реформування організаційної структури державного управління та його нормативно-правове врегулювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління. 2. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів прийнятих в Європейському Союзі. 3. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади. 4. Напрями вдосконалення управління регіональним розвитком. 5. Удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах із органами державної влади.

Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота студентів з дисципліни «Державне та регіональне управління» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань. Вона включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни.

№ з/п	Назва теми	К-ть год.
Тема 1	Теоретичні засади державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Принципи державного управління.	6
Тема 2	Державна влада та державне управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Моделі державного управління: світовий досвід. 2. Структура державного управління у провідних країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії. 3. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.	6
Тема 3	Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. 2. Державне управління і сфера особистого життя людини.	6
Тема 4	Роль різних гілок влади у процесі державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах. Державний контроль як функція і як владний елемент	6
Тема 5	Регіональний аспект державного управління <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Регіональне управління та місцеве самоврядування. 2. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. 3. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади.	6
Тема 6	Конституційна модель розподілу влади в Україні та її складові. <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> Історичний досвід державного управління в Україні. Система стримувань і противаг в Україні. Історія формування і функціонування центральних органів виконавчої влади. <i>Дослідницьке завдання:</i> Обрати орган державної влади – міністерство та один із переліку службу, інспекцію, агентство, або нацкомісію. Для обраного органу влади виконати наступні завдання: охарактеризувати за класифікацією, цілі органу влади за ієрархією, зовнішнє середовище, завдання, функції; проаналізувати організаційну структуру, визначити тип структури, її переваги та недоліки, які методи управління використовує орган влади	7

Тема 7	<p>Регіональні органи державного управління</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>Організаційна структура управління регіонами в Україні.</p> <p>Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.</p> <p>Теоретичні засади місцевого самоврядування (основні теорії та моделі)</p> <p>Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.</p> <p>Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.</p> <p>Європейська Хартія місцевого самоврядування, її основні положення та Всесвітня Декларація місцевого самоврядування.</p>	7
Тема 8	<p>Громадянин в державному управлінні</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>Громадські ради: для чого потрібні та як працюють в Україні</p> <p>Звернення громадян як спосіб забезпечення законності проєкт «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах / TAPAS»</p>	6
Тема 9	<p>Внутрішня організація та управління органу державної влади</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>Зміст та особливості організаційної структури органу державної влади</p> <p>Підходи та методи побудови організаційних структур органу державної влади.</p> <p>Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.</p> <p>Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади.</p>	6
Тема 10	<p>Державна служба в системі державного управління</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка.</p> <p>Етика поведінки державних службовців.</p> <p>Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади.</p>	5
Тема 11	<p>Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>Охарактеризувати програму Twinning та участь України.</p> <p>Охарактеризувати програму TAIEХ та участь України.</p> <p>Охарактеризувати програму SIGMA та участь України.</p> <p>Охарактеризувати програму СІВ та участь України.</p>	6
Тема 12	<p>Реформування організаційної структури державного управління та його нормативно-правове врегулювання</p> <p><i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <p>Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.</p> <p>Антикорупційні заходи та державні антикорупційні інституції в Україні, оцінка корупції за індексом сприйняття корупції.</p>	5

Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студента (ІНДЗ) є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. ІНДЗ виконується за власною ініціативою, бажанням студента, крім обов'язкових видів контролю. Студенти самостійно обирають тему ІНДЗ з тематичного переліку. Виконання ІНДЗ дає можливість студентам отримати додаткові бали з метою поліпшення результатів поточного контролю або отримання оцінки за підсумковим контролем автоматично.

Метою виконання ІНДЗ – самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Результат виконання ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних у процесі лекційних і семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Тематика

1. Суспільство, держава, економіка: взаємодія та розвиток.
2. Багатогранність державного управління.
3. Об'єктивні та суб'єктивні передумови державного управління.
4. Формування дерева цілей державного управління в Україні.
5. Фундаментальні елементи процесу державного управління.
6. Суб'єкти та об'єкти державного управління.
7. Функціональна структура державного управління.
8. Державний устрій та модель державного управління.
9. Договірна теорія виникнення держави та її еволюція.
10. Теорія суспільного договору та суперечності управління суспільством.
11. Еволюція суспільних функцій держави.
12. Політична влада та її вплив на розвиток суспільства.
13. Економічна влада (влада грошей) в системі державного управління.
14. Реалізації економічної функції держави в різних країнах світу.
15. Реалізації соціальної функції держави в різних країнах світу.
16. Реалізація соціальної функції держави в Україні.
17. Україна: унітарна держава та суперечності державного управління.
18. Інститути державної влади та їх роль в державному управлінні.
19. Трансформація зовнішньоекономічної функції держави в умовах поглиблення глобалізаційних процесів.
20. Вплив формальних інститутів на модель державного управління.
21. Вплив формальних інститутів на модель державного управління.
22. Економічна культура та державне управління: взаємодія та розвиток.
23. Наукова школа в управлінні та державне управління.
24. Теорія „фіаско держави” та суперечності державного управління.
25. Теорія менеджменту та державне управління.
26. Школа людських відносин та державне управління.
27. Організація та організаційна діяльність в системі державного управління.
28. Розподіл праці в управлінських структурах та його стан в Україні.
29. Державне управління: порівняльний аналіз України та інших країн світу.
30. Американська модель державного управління та її бізнесова концепція.
31. Японська модель державного управління: реалізація принципу пожиттєвого найму та колективної відповідальності.
32. Західноєвропейська бюрократична модель державного управління.
33. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.
34. Інституційний аналіз державного управління в країнах світу.
35. Функціональний аналіз державного управління в країнах світу.
36. Організаційний аналіз державного управління в країнах світу.
37. Історичний досвід державності та державного управління в Україні.
38. Інститути держави в Україні та державне управління.
39. Законодавча влада в Україні: управлінські функції, етапи формування та структура.
40. Виконавча влада в Україні: управлінські функції, організаційна структура та відповідальність.
41. Судова влада в Україні: управлінські функції, суперечності та результативність.

42. Інститут Президента та його роль в державному управлінні.
43. Міністерства України та їх роль в державному управлінні.
44. Державні комітети (державні служби) України та їх роль в державному управлінні.
45. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка.
46. 47. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.
47. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.
48. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.
49. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.
50. Всесвітня Декларація та Європейська Хартія місцевого самоврядування: суть та вплив на розвиток демократії в різних країнах світу.
51. Міжкраїновий аналіз реалізації принципів самоврядування.
52. Громадянин та державне управління: реалізація прав і свобод.
53. Добровільні об'єднання громадян та їх роль в управлінні суспільством.
54. Державні пріоритети та визначення стратегічних, тактичних та оперативних цілей.
55. Планування як визначальний елемент державного управління: суть, організація, функції та види.
56. Державні цільові програми: цілі, пріоритети, критерії, технологія розробки та реалізація.
57. Використання методів прогнозування по визначенню пріоритетів в державному управлінні.
58. Державне регулювання суспільних процесів: суть, важелі, методи та роль в державному управлінні.
59. Субординація та підпорядкованість в системі державного управління.
60. Ієрархія та мережевість, горизонтальні та вертикальні зв'язки в державному управлінні.
61. Реординаційні зв'язки та координація в державному управлінні.
62. 63. Альтернативність та забезпечення стратегічного планування економічного та соціального розвитку.
63. Політична мотивація в управлінській діяльності держави.
64. Соціально-економічна мотивація в державному управлінні.
65. Законність та відповідальність в державному управлінні.
66. Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади.
67. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.
68. Роль інформаційної асиметрії в результативності державного управління.
69. Роль самоврядування, громадських організацій, органів масової інформації в посиленні громадського контролю.
70. Державне та приватне управління економікою: єдність та відмінності.
71. Управління підприємствами державної форми власності.
72. Державна політика у використанні природних ресурсів країни.
73. Специфіка державного управління казенними підприємствами.
74. Управління державними корпоративними правами.
75. Управління державними фінансами.
76. Управління доходами та видатками держави.
77. Ресурсне забезпечення реалізації суспільних функцій держави.
78. Управління грошовою масою та боротьба з інфляцією.
79. Управління борговими зобов'язаннями та забезпечення стабільності в суспільстві.
80. Антимонопольна політика держави: цілі, важелі та методи.
81. Державне регулювання ринку фінансових послуг.
82. Регуляторна політика у сфері малого та середнього підприємництва.
83. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки.
84. Інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти.
85. Державне регулювання розвитку аграрного сектору.
86. Державне управління продовольчим забезпеченням населення.

87. Державне регулювання зовнішньої економічної діяльності.
88. Особливості державного управління соціальною сферою.
89. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи.
90. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин.
91. Соціальна політика держави щодо економічно активного населення: міжкраїновий аналіз.
92. Діяльність держави щодо вразливих верств населення: міжкраїновий аналіз.
93. Формування системи соціального захисту в Україні: суть та суперечності.
94. Національна безпека та державне управління.
95. Державна відповідальність за безпеку особистого життя людини.
96. Державне регулювання якості життя.
97. Державне управління мінімальною заробітною платою та безпека життя людини.
98. Державне регулювання прав власності та безпека підприємницької діяльності.
99. Обмеження державно-адміністративного тиску та свобода підприємництва.
100. Енергетична безпека та ризики підприємництва.
101. Управління економічною діяльністю та екологічна безпека.
102. Державне страхування та фінансові ризики суб'єктів підприємництва.
103. Економічна та інвестиційна безпека та поведінка суб'єктів підприємництва.
104. Державне регулювання стабільності економіки як передумова сприятливого підприємницького середовища.
105. Державне управління в адміністративно-політичній сфері.
106. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації.
107. Специфіка управління у сфері культури та ідеології: міжкраїновий аналіз.
108. Державне управління у сфері освіти: міжкраїновий аналіз.
109. Державне управління в сфері молодіжної політики, культури, науки, туризму та спорту: аналіз світового досвіду.
110. Державне управління охороною здоров'я.
111. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості.
112. Взаємовідносини органів державної влади та місцевого самоврядування: аналіз світового досвіду.
113. Організація роботи із запитами громадян.
114. Державні суспільні послуги та їх правове регулювання.
115. Складові менеджменту органу державної влади.
116. Формування системи цілей державної установи та врахування специфіки реалізації владних функцій.
117. Стратегічний менеджмент в органі державної влади: сутність та особливості.
118. Планування діяльності державного органу.
119. Організаційна структура органу державної влади.
120. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади.
121. Ситуаційне управління та його роль в державному управлінні.
122. Комунікаційний процес та його особливості в державному управлінні.
123. Забезпечення діяльності органу державної влади: мета, види та способи.
124. Правове регулювання державного управління.
125. Ресурсне забезпечення діяльності органів влади.
126. Інформаційне забезпечення державного управління та інформаційна система.
127. Забезпечення законності та специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.
128. Організаційне забезпечення державного управління.
129. Характеристика державної служби в Україні та світовий досвід.
130. Державна служба: міорганізація, види, функції та мотивація.
131. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців в Україні.
132. Класифікація посад державних службовців та структура пільг.

133. Атестація та етика поведінки державних службовців.
134. Управління державною службою в Україні та світовий досвід.
135. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців в Україні та світовий досвід.
136. Чинники та критерії ефективності державного управління.
137. Загальна соціальна ефективність та результативність діяльності органу державної влади.
138. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.
139. Інноваційний менеджмент та ефективність державних органів.
140. Раціоналізація державного управління: свобода, обмеження адміністративних функцій, законність та відповідальність.
141. Концептуальні засади реформування державного управління в Україні та його ефективність.
142. Реформування законодавчої, виконавчої та судової влад в Україні.
143. Державне управління та обмеження тіньової економіки.
144. Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.
145. Циклічність суспільного розвитку та державне управління.
146. Економічна криза та реформування економічної політики держави.
147. Суперечності державного управління в умовах трансформації суспільства.
148. Фінансова криза та проблеми управління фінансовою системою.
149. Корекція управління державними витратами в умовах кризи.
150. Реформування податкового адміністрування в умовах економічної кризи.
151. Стабілізаційна фінансова політика держави.
152. Підвищення законності та відповідальності по виконанню контрактів та реалізації прав власності.
153. Удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах із органами державної влади.
154. Запровадження режиму економії в діяльності органів державної влади.
155. Реформування інституційного середовища в суспільстві та результативність державного управління.
156. Роль держави у формуванні нових фінансово-економічних умов функціонування національної економіки.
157. Державне інституційне та ресурсне забезпечення інноваційного розвитку суспільства.
158. Підвищення відповідальності державних органів влади в ствердженні державності в Україні.

Методи навчання

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

- словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебіари та ін.);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- контрольні роботи (тематичні);
- тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;

- презентації результатів виконання завдань;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми поточного та підсумкового контролю:

- формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента;
- формами підсумкового контролю є екзамен.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання. Система оцінювання знань, умінь та навичок студентів, набутих під час вивчення дисципліни містить такі складові: поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів під час вивчення дисципліни; підсумковий контроль результатів навчальної діяльності студентів та оцінювання її результатів після вивчення дисципліни.

Кількість балів, яку студент може отримати під час навчальних занять за кожну тему наведено у таблиці нижче. Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 – у процесі підсумкового виду контролю (іспит).

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, висвітлення проблематики в теоретичних концепціях та парадигмах, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	МКР		
3	3	3	3	3	3	3	9	3	3	3	3	3	3	3	9		

Поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів здійснюється з метою перевірки знань, умінь та навичок студентів під час проведення аудиторних занять, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Проводиться на кожному занятті. Оцінюється рівень розуміння студентом теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки питань, що виносяться на самостійне вивчення. Результати поточного контролю (поточна успішність) є показником рівня засвоєння студентами навчальної програми та виконання вимог самостійної роботи студентів.

Результати поточного контролю є основною інформацією для визначення оцінки при проведенні іспиту і становлять 60% при визначенні підсумкової оцінки. Оцінювання поточної успішності студентів здійснюється на кожному практичному занятті.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення іспиту, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі вивчення дисципліни оцінюється за такими критеріями:

– "відмінно" – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– "добре" – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– "задовільно" – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– "незадовільно" – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст.
2. Об'єкт державного управління та предмет вивчення. Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення.
3. Основні теорії та школи державного управління
4. Методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління.
5. Державна влада як складова державно-владного механізму.
6. Сутність та види функцій державного управління.
7. Функціональна структура державного управління.
8. Поняття та класифікація методів державного управління.
9. Організаційна структура державного управління.
10. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації.
11. Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти.
12. Особливості управління соціальною сферою.
13. Державне управління в адміністративно-політичній сфері.
14. Специфіка управління у сфері культури та ідеології.
15. Система органів публічної влади. Законодавча влада в системі державного управління.
16. Роль виконавчої влади в управлінні.
17. Судова влада у системі державного управління.
18. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.
19. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка.
20. Основні напрями регіонального управління
21. Механізми реалізації регіональної політики держави.
22. Сутність і особливості менеджменту органу державної влади
23. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
24. Моделі державного управління: світовий досвід.
25. Охарактеризувати поняття, види та роль лобізму. Лобізм в Україні.
26. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка.
27. Охарактеризувати розподіл влади в монархіях, республіках та країнах зі змішаною формою правління.
28. Охарактеризувати теорії та моделі місцевого самоврядування.
29. Конституційна модель розподілу влади в Україні.
30. Поняття ефективності в управлінні.
31. Охарактеризувати орган влади за класифікацією. Проаналізувати організаційну структуру, визначити тип структури, її переваги та недоліки для досліджуваного органу влади.
32. Охарактеризувати зовнішнє середовище для органу влади (окремо зовнішнє середовище прямого і непрямого (опосередкованого) впливу).
33. Охарактеризувати цілі органу влади за ієрархією.
34. Охарактеризувати завдання, функції органу (функції охарактеризувати виходячи з класифікації).
35. Охарактеризувати методи управління, які використовує орган влади (обрати конкретний орган влади).
36. Охарактеризувати управлінські зв'язки з іншими органами виконавчої влади (обрати конкретний орган влади).
37. Охарактеризувати організацію роботи із запитами громадян обраного органу влади (обрати конкретний орган влади).
38. Охарактеризувати загальну соціальну ефективність державного управління в Україні.
39. Охарактеризувати особливості стратегічного управління (на прикладі ОДА).

40. Охарактеризувати особливості місцевого самоврядування (на прикладі м.Чернівці або ОТГ).
41. Історичний аспект місцевого самоврядування в Україні.
42. Громадянське суспільство та участь громадян в державному управлінні.
43. Система конституційних прав і обов'язків людини і громадянина в Україні. Способи захисту прав і свобод людини і громадянина.
44. Історичний досвід державного управління в Україні.
45. Етика поведінки державних службовців (наказ Нацдержслужби).
46. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян (на прикладі конкретного об'єднань громадян).
47. Державні та адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання. Робота ЦНАПів.
48. Залучення громадськості до участі в контролі за функціонуванням органів влади. Громадський контроль.
49. Охарактеризувати реформу державної служби в Україні.
50. Охарактеризувати реформу системи органів виконавчої влади в Україні.
51. Охарактеризувати реформу децентралізації в Україні.
52. Охарактеризувати реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії (програма та принципи SIGMA)
53. Охарактеризувати законодавчу владу в Україні (ВРУ).
54. Охарактеризувати інститут президенства в Україні (президент, офіс президента, РНБО).
55. Антикорупційні заходи в системі державного управління в Україні (сучасні інституції та реформи).
56. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку: економічна сфера (система органів влади в Україні).
57. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку: соціальна сфера (система органів влади в Україні).
58. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку: адміністративно-політична сфера (система органів влади в Україні).
59. Порядок проходження державної служби в Україні.
60. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади.

Зарахування результатів неформальної освіти

Згідно Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (27.11.24) здобувачу освіти можуть бути зараховані як результати вивчення окремих тем освітньої компоненти результати неформальної освіти, здобутої на освітніх платформах Дія.Освіта, Ukraine Global Faculty та ін., які підтверджені сертифікатом й відповідають тематиці.

Рекомендована література

Основна

1. Державне та регіональне управління. *Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів* / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запужляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці : 2022. С.94-130. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882>

2. Державне та регіональне управління. *Менеджмент і адміністрування*: підручник для бакалаврів: у 3 т. / за ред. Галушки З. І., Запужляка В. М., Саєнка О. С. Чернівці: ЧНУ. 2013. Т. 2. С. 7–80.
3. Державне та регіональне управління : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / за ред. проф. С. І. Архієреєва. Харків : Видавництво Іванченка І.С. 2018. 128 с.
4. Державне та регіональне управління : навч.посібник за заг. ред. А.Ф. Мельник . Тернопіль: Економічна думка, 2014. 452 с.
5. Конституція України. К.: Юрид.літ.,1996. 50 с.
6. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право. К. : Юстиніан. 2007. 288 с.
7. Воронкова В.Г Менеджмент в державних організаціях: навч. посіб. К.: Професіонал. 2004. 256 с.
8. Глен Райт. Державне управління. К. 1994. 113 с.
9. Михайловська О. В., Філіппова Н. В., Ладонько С. С. Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складних дефініцій публічного управління та адміністрування. URL: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1549.pdf>

Допоміжна

1. Авер'янов В. Система органів виконавчої влади: проблеми реформування у світлі конституційних вимог. *Право України*. 2003. № 9. С.24-30
2. Афанасьєв К. Державні управлінські послуги та законні інтереси особи: взаємозв'язок понять. *Юридична Україна*. 2007. № 7. С. 25-29
3. Безверхнюк Т. М., Котова Н. О., Попов С. А. Управління проектами в публічній сфері: навчальний посібник / Т. М. Безверхнюк, Н. О. Котова, С. А. Попов / За заг. ред. Безверхнюк Т. М. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2011. 344 с.
4. Балабаєва З. В., Берегой Т. А. Управління регіональним розвитком: інституційно-організаційний аспект: Навчальний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2009. 222 с.
5. Воронов О. І. Теорія і практика прийняття державно-управлінських рішень в індетермінованих умовах: монографія. Одеса : Астропринт. 2017. 272 с.
6. Давтян С. Г., Піроженко Н. В., Саханенко С. Є. Автономна Республіка Крим у системі територіальної організації влади України: Навчальний посібник / За заг. ред. С. Є. Саханенка. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2010. 258 с.
7. Давтян С. Г., Пойченко А. М., Саханенко С. Є. Організаційно-правовий механізм державного управління на місцевому рівні. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2006. 252 с.
8. Державні капітальні вкладення: проблеми управління та шляхи їх вирішення на місцевому рівні: монографія / за заг. ред. Ю. Б. Молодожен. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2010. 312 с.
9. Державне управління: основи теорії, історія і практика: Навчальний посібник. За заг. ред. Надолішнього П. І., Бакуменка В. Д. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2009. 394 с
10. Єгоров О. Взаємодія органів місцевої виконавчої влади з органами місцевого самоврядування в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2004. № 2. С. 289-296.
11. Іжа М.М., Пахомова Т.І., Різникова Я.О. Організаційно-правові засади державного управління: Навчальний посібник. - Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2008. 308 с.
12. Кадрова політика і державна служба: терміни, поняття, схеми, афоризми, бібліографія: Словник-довідник / Укладач О. П. Якубовський. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2007. 138 с.
13. Козярик В. Державне управління і законність. *Вісник Української Академії державного управління при Президентові України*. 1999. № 3. С. 57-61
14. Мадісон В.Правозастосування як різновид соціальної діяльності: законність і справедливість. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2005. № 2. С. 280-287.
15. Мельниченко В. Буква закону в державному управлінні. *Віче*. 2002. № 8. С. 10-15.

16. Мельниченко В. Центральні органи виконавчої влади України: правовий статус, види та система // *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 5. С. 32-38.
17. Молодожен Ю.Б. Планування розвитку територій : навч. посібн. / Ю.Б. Молодожен. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2010. 284 с.
18. Мельничук М. Визначення змісту поняття "державне управління" та специфіка цього виду людської діяльності в органах виконавчої влади. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 73-76.
19. Надолішній П. І. Теорія та історія державного управління (Опорний конспект лекцій до навчальної дисципліни): Навчальний посібник. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2006. 126 с.
20. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерезь (відп. ред.). К.: ФОП Москаленко О.М. 2017. 796 с.
21. Поченчук Г.М. , Кузьмук І.Я. Трансформація системи державного управління в цифрову епоху. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2022.
22. Поченчук Г. Державне регулювання та громадська самоорганізація в умовах нестабільності. *Потенціал сталого розвитку в умовах регіональних та глобальних викликів / Potential for sustainable development in the context of regional and global challenges*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 11-13 травня 2022 року, Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. С.99-100. <http://mmix.cv.ua/novyny/zbirnyk-tez-potentsial-stalogo-rozvytku-v-umovah-regionalnyh-ta-globalnyh-vyklykiv>
23. Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні: монографія / за заг. ред. Т. Е. Василевської. Київ : НАДУ. 2018. 256 с.
24. Романюк С.А. Децентралізація: теорія та практика застосування : монографія/ С. А. Романюк. Київ : 2018. 216 с.
25. Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика : матеріали підсумк. наук.-практ. конф. за міжнар. участю. 28 жовтня 2011 року. У 2-х томах. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2011.
26. Сучасні аспекти професіоналізації державної служби в Україні: Монографія / За заг. ред. М. М. Іжі. - Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2009. 220 с.
27. Федоренко В. Л., Чернеженко О. М. Конституційні моделі місцевого самоврядування у державах-учасниках ЄС, Швейцарії та Україні: монограф.; за ред. В. Л. Федоренка. Київ: Видавництво «Ліра», 2017. 288 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/>
3. Закон України «Про державну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
4. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
5. Концепція впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-vprovadzhennya-informacijnoyi-sistemi-upravlinnya-lyudskimi-resursami-v-derzhavnih-organah-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
6. Концепція запровадження посад фахівців з питань реформ. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/249552384?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
7. Концепція реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-vprovadzhennya-informacijnoyi-sistemi-upravlinnya-lyudskimi-resursami-v-derzhavnih-organah-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi?_ga=2.189409067.168557516.1602342158-765956128.1602342158
8. Інструмент інституціональної розбудови ТАІЕХ. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/747-%D0%B0%D0%BF%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8-taiekh>

9. Інструмент інституціональної розбудови Twinning. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/3567-%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82-%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8-twinning>
10. Органи виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
11. Офіс реформ Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu>
12. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/>
13. Програми діяльності Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/programa-dij-uryadu>.
14. Реформа державного управління. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vgyaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya>
15. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-rozporядzhen-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-24-chervnya-2016-r-474-i-vid-27-grudnya-2017-r-1013?_ga=2.141705394.168557516.1602342158-765956128.1602342158
16. Центр адаптації державної служби до стандартів Євросоюзу. URL: <http://www.center.gov.ua/>
17. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

«Етичний кодекс ЧНУ. Сторінка «Академічна доброчесність»»: <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist>

Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universitytet-i-imeni-yurii-fedkovycha>